

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De receptione, & retentione Bullæ, Cap. XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

4. Nomine *facultatum*, quæ excipiuntur à prædicta suspensione, veniunt, non solum quæcumque alia Privilegia, verum etiam Indulgentiæ, quæ dictis Religiosis, quatenus Religiosis talium ordinum sunt concessæ, hæ enim certè facultates, & gratiæ sunt. Ita Ludov. à Cruce cum aliis. Adde, excipi omnia, quæ suspendi à Commissario possunt, at possunt etiam Indulgentiæ prædictæ.

a Lud. à Cr. l. c. du. 1. n. 6. Trull. lib. 1. §. 9. dub. 3. n. 1.

5. Dices. Verba Bullæ excipientia Religiosos diriguntur ad Superiores Ordinum Mendicantium, ergo dicendum est, illas solas facultates, & Indulgentias excipi, quæ conceduntur Superioribus, licet pro subditis, non verò, quæ ipsis subditis immediatè conceduntur.

Respondeo. Ex intentione Pontificis volentis, esse Religiones exceptas ab hac suspensione, manifestè apparet, excipi etiam, quæ immediatè conceduntur Religiosis, ratione tamen ipsius Religionis, non verò quæ ratione ipsius Personæ particularis. Ita Quintanadueñas b alios citans. Addit idem Auctor, id declarasse, & concessisse Leonem X. Minoribus, atque adeo omnibus communicantibus cum ipsis.

6. Ex his ergo collige. An sæcularis Bulla carens possit absolvi ab illis Religiosis, qui habent per sua Privilegia facultatem absolventi, &c. Nihil hic dicimus, an sæcularis possit acquirere Indulgentias concessas Ecclesiis, seu Monasteriis, ea V. G. tali die visitando, &c. nam de his jam §. præc. n. 3. vidimus, illas acquirere sine Bulla sæculares nequaquam posse. Loquimur ergo hic solum de prædicta facultate absolventi potestas.

Respondeo. Negant non pauci c non pauci d autem concedunt; Ego, licet negantes n. 4. & l. probabiliter loqui, fatear, quia Pontifex excipit solum facultates, quoad Fratres: tamen n. 7. plures concedentes loqui item probabiliter puto: quare sine Bulla posse, circa sæculares, à Religiosis exerceri sua prædicta Privilegia, tutum erit; id quod mutans sententiam alibi etiam docuit Rodriquez modo e citatus.

7. Prædictorum Doctorum suas quique proserationes affert: illa mihi sufficiens videtur, quia Pontifex, ut supra vidimus, eas facultates à Commissario suspendi concedit, quæ sunt concessæ Ecclesiis, Monasteriis, Locis piis, Universitatibus, particularibus personis. At hæ facultates Religiosorum sunt

b Quinta-na. in Ap- pen. ad In- bil. & In- laribus, concessa. c Trull. l. c. du. 1. n. 3. Ro- drig. in expl. Bull. §. 12. nu. 4. Gal. claus. 12. du. 17. 4. d Henr. l. c. 16. n. 4. & l. 7. c. 28. n. 7. plures citans. Lud. à Cr. l. c. du. 2. n. 6. Sanc. in sum. l. 6. c. 54. nu. 62. e Rodrig. in Add. ad Bull. ibid.

concessæ toti Ordini Religioso. Nemo autem Ordinem V. G. S. Francisci nominavit Ecclesiam, vel Monasterium, vel locum pium, vel Universitatem, vel singularem personam, sed Religionem, sed Ordinem, sed familiam Religiosam, &c. Adde Praxim timoratorum Religiosorum, qui suis prædictis Privilegiis utuntur sine scrupulo, etiam in Ordine ad sæculares non habentes Bullam. Quæ continuata praxis potuit certè legitimam consuetudinem introducere.

8. Posse tempore Interdicti sine Bulla Regulares suis quibusdam Privilegiis uti, quæ pro illo tempore habent qualis est V. G. Pulsatio Campanarum in aliquibus festivitibus tempore Interdicti occurrentibus, sequitur ex dictis, & confirmat sanè probabiliter Mendo, licet neget Bardi, id quod quia est rara praxis, fatis sit, hos Auctores indicasse.

CLAUSULA DECIMAQUARTA.

Item, mandatur à Summo Pontifice, ut Summarium Bullæ (sanè in vulgari Sermone impressum, & sigillo Commissarii, vel ejus Delegati munitum) per omnes Christi-Fideles ad prædictum Bellum contribuentes, qui hujusmodi gratiarum participes esse, voluerint, recipiantur, & retineantur.

CAPUT DECIMUMQUINTUM.

De Receptione, & Retentione Bullæ.

§. I.

Bulla, qua est recipienda, debet esse scripta, in pressa, &c.

1. Quamvis, ut privilegium habet vim, non sit semper necessaria, scriptura, nisi forte in foro externo, ut appareat, quale nam illud sit; tamen in hisce nostris Bullæ Privilegiis necessaria est receptio Bullæ scriptæ, & impressæ, ac sigillo, nomineque Commissarii, vel ejus Delegati firmatæ. Ratio est manifesta, quia sic expressè vult Pontifex, & clarè enuntiat Commissarius Cruciatæ, dum in Summario vulgari, quod Fidelibus in Sicilia distribuitur, sic habet.

Dichia-

Dichiariamo, che quelli, che la pigliaranno, habbino da riceuere, e conseruari questo Sommario, e Bolla, ch'è stampata, sigillata, e firmata di nostro nome, e sigillo, per che d'altra maniera non guadagnano detta Bolla, ne le gratie di quella.

2. **R**ecte autem dicit (quelli, che la pigliaranno) sensus enim est, (qui velint recipere,) siquidem, nemo ad eam lumendam, obligatur, ut insinuat a Sanchez, quando docet *1. Sac. lib. 2. Sum. c. 13. n. 14. sine.* egrotum in periculo mortis constitutum non valeat adire Superiorem pro absolutione Reservatorum, non teneri Bullam accipere, ut à Reservatis absolvatur, sed posse absolvi à simplici Sacerdote, quia non tenemur, inquit, inquirere modos extraordinarios, & Privilegia, sed uti possumus modis ordinariè ab Ecclesia constitutis. Vide alium similem calum apud *b. Trullenc. 1. §. 1. du. 2. nu. 2.*

§. II.

An requiratur, ut in Bulla inscribatur nomen eius, qui illam accipit?

1. **Q**uærimus, an sit necesse conscribere eusmodi nomen in ipsa Bulla. Id enim, quam vis fieri diligenter soleat, disponatque sic debere fieri Commissarius, tamen scire omnino debemus, utrum id solum expediat, an ita sit opus, ut nulla acquirantur privilegia ab habente Bullam, si in illa suum recipientis nomen non sit inscriptum.

2. *c. Hardi p. 3. tr. 8. c. 2. à nu. 3. d. Castrop. de Bull. p. 11. nu. 7.* Respondeo: Solum expedire, non autem esse obligationem, iudicat *c. Bardì, & apud ipsum Ludovicus à Cruce, Rodriguez, Henriquez, Villalobos, Trullench, quibus adde Castropalaum, d. Verba Summarii, quod in nostro Regno Fidelibus distribuitur, huiusmodi, hac de re, sunt:*

E perche Voi, Titio de Amatis, haucte dato due Reali, &c. Et havete ricevuta quest' à Bolla, essendosi in essa scritto il Vostro Nome, di havere conseguito, e vi si concedono le dette Indulgenze, Gratie, &c.

3. Prædicti igitur Doctores declarant illud (essendosi scritto il vostro nome) non, quasi dicat conditionem, sic (si est scriptum tuum nomen, conceduntur tibi Bulla Privilegia) sed solum demonstrat id, quod de facto est in hunc modum. (Per hanc Bullam, in qua nomen tuum scriptum est, tibi conceduntur Privilegia, &c.)

Ego cum e Gallego volo, ut inscribatur nomen, saltem, quo securius in re tanti momenti procedatur.

4. Fateor tamen, nomen posse à quocumque inscribi, nec esse necesse, ut id fiat à Depositario Bullarum, quia in Summario Vulgari prædicto, dicitur quidem, ut inscribatur nomen ibi (essendosi in essa scritto il vostro nome) sed non præscribitur, à quo nam scribi debeat.

5. Fateor item, nomen appellativum sufficere, ut (Dux talis, Princeps talis, &c.) modo sic, singularis, & determinata Persona signetur.

§. III.

Sufficit ne Receptio sine Acceptatione vel Acceptatio sine Receptio.

1. **P**rofectò non sufficit: unde qui Bullam sumit, seu recipit, debet simul illam acceptare: Privilegia enim Personalia solum eis favent, qui illa acceptant. Rursus qui illam acceptat, debet apud se illam actu & physicè recipere, quia diserte, ut modo vidiisti, id mandat Pontifex. Quare nec sufficit receptio sine acceptatione, neque hæc sine illa.

2. Multò minus sufficit habere Intentionem accipiendi: cuius rei sequens exemplum habe. Titius non multis ab hinc annis accessit aliquanto tardius ad fores Ecclesiæ, ubi distributor Bullarum sedebat, peritque ab eo Bullam, atque consuetam eleemosynam largitus est: idque in libris suarum Rationum notavit Distributor, scripto item ibidem Titii nomine. Sed quia Bullas omnes, quas domo in Ecclesiam secum attulerat, aliis Fidelibus is distribuere, dixit Titio: *Ita fruiere Privilegiis Bullæ, nam ego nunc determino pro te unam ex Bullis, quas distribuendas domi custodio, & illam tibi applico, tuæque jam amodo est.* Acceptavit Titius, suamque domum reversus, comedit lacticiam de illo, qui dies erat ex diebus Quadragesimæ. Legitime ne se gessit Distributor, licitèque veritos cibos ad mensam adhibuit Titius, abstrahendo à bona fide, quæ fortè tunc intercessit?

3. Respondeo, nec legitime, nec licite. Ratio nimis est manifesta, quia nimis clarè Commissarius Generalis, cuius est explicare, quæ

quæ pertinent ad Bullam, vult, ut ad acquirendam Bullæ Privilegia, ea physicè, & materialiter recipiatur, nec sufficiat Bullæ possessio veluti civilis, quam quis habeat per alium, seu per Bullarum Distributorem: hoc enim significant illa duo Bullæ verba signatè unita (*recipiatur, & retineatur.*)

a Sebast. Acofta in expl. Bull. 9. 12.
4. Confirmatur, quia, ut habet Acofta, a Commissarius Generalis in §. ultimo instructionis editæ pro iis, qui de Bullæ Privilegiis conciones apud populum habitari sunt, prohibet sub excommunicationis pœna: *ne suscipiens Bullam Cruciatæ illam relinquat apud Theaurarium, ne scilicet inde subrepanit aliqua fraudes.* Hæc ille. Si ergo non est Bulla relinquenda apud Distributorem, seu Theaurarium, postquam illa actu recepta est, erit ne relinquenda antea?

b Henr. lib. 7. c. 20. nu. 5.
5. Rectè igitur Henriquez b sic notat: *Olim inquit, sufficiebat conscribi in libro Depositarii proprium nomen suscepturi Bullam, atque ita fruebatur quis Privilegiis Bullæ; nunc vero, ut Privilegiis quis fruatur, satis non est intentio sumendi, & conscribendi, nisi Bulla recipiatur.*

6. Potro hic, ubi versamur in Receptione & Acceptatione Bullæ, aliquot sese offerunt Dubitationes explicandæ.

PRIMA DVBITATIO.

De receptione Bullæ pro existente in alio loco.

7. Si existas in eadem civitate, tu, & Amicus, qui pro te Bullam jam promulgatam accipiat, illamque ad te ferat, vel te de acceptatione moneat, tuque acceptes, sufficere ad acquirendas à te Gratias Bullæ, non est dubium, confirmatque ipsa Praxis, qua servis, amicique utimur ad Bullam recipiendam. Sed dubitatio est, quando tu, & amicus in diversa commemoramini Civitate, vel Regno. Et quidem tres evenire id modis possunt.

8. Primò, si existas tu, & amicus in eodem Regno, ubi Bulla promulgatur, sed in diversa Civitate: si V. G. tu Panormi habitans, actu accipias Bullam pro amico V. G. Titio consistente Messanæ, quæ est Civitas ejusdem Siciliae Regni; atque ille à te admonitus de receptione, acceptet: gaudere ne poterit Bullæ Privilegiis? Respondeo, gaudere posse. Hæc enim receptio non est actio, ut ita dicam, personalis, quæ scilicet debeat ab eadem

persona fieri, quæ Privilegium recipit: satis est enim sic, per suum amicum, tamquam per suum instrumentum, seu Procuratorem. Patet id in impetrationibus dispensationum, & similibus, quæ mihi profuunt, si fiant à meo Procuratore, dummodo cætera servem; quæ requiruntur. Requiritur autem in casu nostro, ut tu porrigas elemosynam loco amici, ut inscribatur ejusdem nomen; & ab eodem acceptetur; & denique ut Bulla conservetur apud te nomine ejusdem amici, quam conservationem sufficere, mox dicemus §. 4. Atque ita sustinent Suar. Henric. Villalob. Trullench. allati, & approbati à Gallego. c

9. Secundo modo prædictus casus accidere poterit, si tu existas in uno Regno, & amicus in alio, sed in utroque promulgetur Bulla, ut, si tu existens hic in Sicilia, sumas Bullam pro Cajò V. G. existente in Hispania, proderit ne Cajò (postquam is acceptaverit, &c.) illa Bulla, quam tu pro eo in Sicilia sumpisti?

Respondeo. Mihi videtur profutura, quia jam Cajus existit in loco apto ad summptionem Bullæ; id quod solum requirit Pontifex, dum dicit se dare Privilegia Bullæ existentibus in Hispaniarum Regnis, in Sardinia, & in Insulis Hispania adjacentibus, &c. At Cajus jam existit in Hispaniarum Regnis, &c.

10. Tertius modus est, si tu existas in Regno, ubi Bulla promulgatur, amicus verò sumens Bullam pro te existat in Regno, ubi non promulgatur Bulla, Tu V. G. existas in Sicilia, sumasque Bullam pro Sempronio existente Neapoli.

Respondeo. Duobus modis figurari hic casus potest. Primò si Sempronius sit Neapolitanus, & commoretur Neapoli, & neutriquam declinet in Siciliam, tu verò in Sicilia existens V. G. Panormi, sumas pro ipso Bullam. Et in hoc casu certum apud omnes est, Sempronio non prodesse prædictam Bullam, quia Pontifex vult, ut solum existentibus, vel Declinantibus in Regnum concedatur Bulla. Secundo modo, si Sempronius sit Siculus, sit V. G. Panormitanus, & maneat Neapoli, nec personaliter declinet in Regnum ubi promulgatur Bulla; tu verò Bullam pro illo acceptante V. G. sumas, &c. & in hoc etiam casu mihi certum est (& tenet etiam Gallegus d. Claus. p. 17. Resol. dub. 6. sum.)

c Galleg.
Claus. 14.
dub. 167.

a Gal.
Claus.
du. 1.
b Dia.
p. 17.
Resol.
dub. 6.
sum.)

um,) non prodesse ejusmodi Bullam Sempronio. Ratio est, quia licet dictus Sempronius civiliter dicatur esse per suum Procuratorem Panormi, id tamen est ex fictione Juris: at Summus Pontifex ibi (*consistentibus, & declinantibus*) loquitur de vera, & physica consistentia; veraque declinatione, non verò de Juridica, & à Jure ficta.

11. Confirmatur, quia si id conceditur Sempronio Panormitano existenti Neapoli, non est ratio, cur non concedatur Sempronio Neapolitano ibidem, id est Neapoli consistenti. uterque enim poterit esse civiliter in suo Procuratore Panormi, & tamen omnes, ut vidimus, negant de Sempronio Neapolitano: esse autem Panormitanum vel Neapolitanum nihil confert ad hanc rem nostram, quando uterque est in Regno, ubi nequam Bulla promulgatur.

SECUNDA DUBITATIO.

De certitudine acceptionis Bullæ.

12. Si meus Pater V. G. soleat ipso die promulgationis Bullæ singulis annis existens hic Panormi sumere pro me Bullam, ego autem existam V. G. Syracusis, possum ne uti Bulla, antequam me ille de acceptione admoneat? Idem quero, si amico commiserim, ut acciperet pro me Bullam, & sciam, ipsum esse diligentissimum, & multoties pro me illum ipso die promulgationis accepisse.

Respondeo. Quamvis supponeremus certitudinem moralem, quòd pro te accepta ritè fuerit Bulla, satis esse ad illius Privilegia consequenda, nihilominus dico, hic non adesse ejusmodi moralem certitudinem. In tantis enim periculis mortis, infirmitatis, oblivionis, absentia à loco promulgationis, multitudinis negotiorum, quibus tuus pater, vel amic⁹ subicitur ob humanam conditionem, non potes certò moraliter scire, acceptam ab illis fuisse Bullam, cum hic præsertim agatur de re tanti momenti, quanta est Absolutio à Reservatis, & similibus, quæ certam requirunt potestatem, vel saltem verè probabilem, quæ probabilitas hic non adest, cum pericula prædicta rem faciant valde dubiam. Ita a Gallegus citans Vegam, & Rodriguez. Esto Diana b Henriquez, & Villalobos citati à Tamburinus de Sacramentis.

prædicto Gallego sentiant, tunc adesse certitudinem moralem, sed non sunt audiendi.

TERTIA DUBITATIO.

De duabus Bullis, quarum alteram tantum quis accipiet.

12. EGO pro amico Bullam modo dicto accepi, ejusque nomen inscripsi, illumque de acceptione admonui, sed ipse, quia invenitur jam Bullam suscepisse, non accipiat; Possum ne cum fructu, vel ego, vel ille, alteri eam applicare, qui det mihi elemosynam, quam ego dedi, deletoque amici nomine, hujus nomen inscribere?

Respondeo. Villalobos mox citandus dicit, te posse, quia dum acceptatio facta non est, potest Bulla applicari, servatis servandis, cui velis, tunc enim tu es veluti Distributor, seu Depositarius illius Bullæ, dum alteri perfecte applicata non fuit; nam propterea tunc mutare nomen, nullam falsitatem continet, sed est corrigere clarum errorem. Ita Villalobos apud c Dianam.

13. Ipse idem Diana, postquam prædictam doctrinam approbavit ex Villalobos, sicimmediatè addit: *Norandum est tamen, quòd si Petrus sumit Bullam pro Joanne, qui jam alteram acceperat, non potest Petrus illam alteri applicare, quia, ut ait d Vega, realiter ille sumpsit d Vega in eam Bullam cum intentione applicandi Petro, & sum. tom. non aliter, ergo, &c. Et ita testatur, respondisse l. c. 43. de hoc casu interrogatum Medinam. Hactenus casu 6.* Diana, in quibus mihi videtur esse contradictio. Si enim ipse ex Villalobos dixerat, posse, te cum fructu applicare alteri Bullam acceptam pro amico, qui invenitur jam accepisse, & nolle nunc acceptare, qua ratione deinde negat cum Vega, aitque Petrum sumentem Bullam pro Joanne eodem modo non acceptante, non posse alteri applicare? Certè utrobique fuit intentio applicandi ei, qui invenitur jam Bullam accepisse, quare videtur idem Casus, non diversus.

14. Vidit, puto, hanc contradictionem e Gallegus, voluitque concordare, & sic distinxit. Si tu quando sumpsisti Bullam pro amico, nulla reflexione usus es, sed solum dixisti: *Volo accipere pro amico*, potes alteri applicare, si amicus non accipiet, atque hic est (ait) casus concessus à Villalobos. Si verò usus

Ec hac

a Galleg.
claus. 14.
du. 18. v.
b Dian. p.
p. 17. 11.
Resol. 96.

c Diana p.

p. 17. 11.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

Ref. 95.

hac reflexione es in hunc modum: *Volo accipere pro amico V. G. Ioanne cum intentione illi eam applicandi, non autem alteri, non potes alteri applicare, atque hic est Casus Vega.*

15. Ego sane non sum adeo ingeniosus, ut inter duos hos casus discrimen illud introspeciam. Jam enim quando accepi pro amico sine illa signata reflexione, amico volui applicare, non alteri. Quid enim significat illud (pro amico) nisi amico applicare, & consequenter non alteri. Præterea illa Bulla in utroque casu remanet sine perfecta applicatione, posito quod in utroque casu absit acceptatio. Denique pro utroque non est præsumendum Commissarium, qui jam habuit eleemosynam, velle sibi eam retinere, & fructum Privilegii Bullæ nulli conferre.

16. Mihi igitur videtur Villalobos fuisse in sententia concedente posse illam Bullam alteri applicari; sed Vegam in sententia negante. Quamobrem non est, quod recurramus ad concilianda sive duo illa dicta Dianæ, sibi contraria, sive duas sententiâs ex opposito diversas, ut propterea a Delugo merito expressè advertat, Dianam hac in re non fuisse consequenter loquuram.

a Delugo
de pœn. d.
27. nu.
88.

17. Põnd dictus De Lugo l. c. prædictam sententiam Villalobos negat, impugnatque ex eo, quod posito, quod eleemosyna facta ab amico nomine meo fuit, & non nomine alterius, nequit per ratificationem deinde alteri acceptare; quasi sit facta nomine suo: nemo enim potest ratum habere, quod nomine suo non est factum, sed nomine alterius.

18. Verum esto (respondere posset Villalobos) Eleemosyna illa non sit facta nomine illius alterius amici, quia tamen ego nolui acceptare, tamquam factam nomine meo, remanet facta nullius nomine; ergo poterit ille alter amicus non quidem ratificare, sed illam acceptare nunc, tamquam pro se factam.

QUARTA DVBITATIO.

De duabus Bullis, quarum utraque sit à te acceptata.

19. Quid dicendum, quando accessit acceptatio? Casus figurari in hunc modum potest. Commisi amico, ut quotannis fumeret Panormi pro me Bullam; ego autem memorem hujus commissionis accepi Bullam

Syraculis animo utramque acceprandi. Vel, Syraculis acceptavi eam, quam ego sumpsi, oblitus illius commissionis impositæ meo illi amico: nam quia, etiam in hoc oblivionis casu commissionem illam nunquam revocavi, & Bullam sumptam Panormi in meo Procuratore me accepisse convincor, sane etiam in hoc eventu aderit legitima acceptio.

Inquiro jam, cum rescivero Bullam unam mihi sufficere, possumne alteram ex his alteri tertio acceptanti cum fructu applicare, qui mihi eleemosynam à me collatam resarciat?

20. Respondeo. Hodie postquam Pontifex Gregorius XIII. (ut mox cap. 14. videbimus) concessit, ut cum fructu bis, in anno eodem possit Bulla sumi, puto, te non posse alteri applicare. Probatum, quia Bulla semel alicui applicata, & quidem cum fructu, nequit alteri applicari, ut ex se patet, secus enim possem meam primam Bullam alteri applicare, quod nullus dixit. Sed tu jam tibi applicasti utramque, & quidem cum fructu concessio à Gregorio XIII. ergo, &c. Minor probatur, & explicatur: nam quamquam fortasse tu non indigebis secunda Bulla, tamen ut illam cum fructu habeas, satis est, si ex illa acquiras (ut certè acquiris) potestatem illa utendi. Neque enim prima Bulla fortasse tu indigebis, eaque fortasse nunquam uteris, & tamen non inde dices, te non accepisse illam cum fructu, & posse illam alteri à te applicari, fructus, enim veluti immediatus est ipsa potestas fruendi, &c.

21. At si loquamur ante hanc concessionem Gregorii, ut item de tertia Bulla, quæ fructuosa tibi non est, tu verò illam, sive per ignorantiam, sive ob aliam causam tibi applicasti, puto, esse probabile, te posse, alteri volenti eam applicare; & ab eodem eleemosynam à te datam recuperare. Ratio est, quia cum illa applicatio fuerit exhibitæ ex errore circa substantiam, id est, circa Privilegia, & fructus utiles Bullæ, vera & valida applicatio non fuit, atque adeo irrita. Ne ergo hæc tertia Bulla remaneat inapplicata, & ne Commissarius data eleemosyna immeditò gaudeat ideo propter eandem doctrinam, quæ n. 12. & n. 15. est allata, poterit alteri conferri.

§. IV.

Explicatur illud (Retinere.)

1. **N**on solum Bullam accipere, sed retinere apud te, seu (ut loquitur Bulla Latina) penes te habere debes. Id quod gravioribus verbis sic præcipit Summarium Bullæ, quod in nostro Regno distribuitur.

Dichiaramo, che quelli che piglieranno questa presente Bolla, habbino da riceuere, e conseruarsi questo Sommario, e Bolla, ch' e stampata sigillata, e firmata di nostro nome, e sigillo, perche d' altra maniera non guadagnano la detta Bolla, ne le gratie di quella.

2. Hoc (Retinere, seu conseruare) nimis strictè, ne dicam, ineptè, explicant nonnulli, putantes, opus esse, illam secum ferre; Immo ineptius aliqui, oportere eam manu tangere, quando utuntur ejus aliquo Privilegio, v. g. quando absoluntur à Reservatis. Dico igitur, satis esse, eam domi suæ retinere: quamvis in alia civitate; immo satis esse, servare eam apud amicum, etiam absentem. (sed non apud Thesaurarium ex dictis §. 3. n. 4.) moralis enim retentio præcipitur, non physica. nam Pontifex loquitur juxta morem, quo solent homines res suas asseruare; & ita sane praxis ipsa timoratorum docet.

3. Hinc solvitur ea Dubitatio, An si amittas Bullam, amittas ejus Privilegia, quandoquidem eam in eo casu jam non retines.

Respondeo cum necessaria Distinctione. Si inculpabiliter amittas, non est, unde cadas à Gratiis. Non enim obligaris ex tenore Bullæ, ut jam vidimus, nisi ad eam humano modo custodiendam. Custodisti autem, dum morali diligentia illam conseruasti, quamvis deinde sine tua culpa ea amissa, lacerata, vel combusta fuerit, &c.

4. At si consulto illam amittas, projicias, laceres, &c. concides sane à Privilegiis, non propter rationes, quas quidam minus aptè afferunt, præsertim illam, quia sic videris à te velle removere Bullæ Privilegia; Id enim verum nequaquam est: siquidem non sequitur Projicio nullam seu ejus scripturam, ergo ejus Privilegia projicio. Non inquam, propter ejusmodi rationes, sed quia clarè, disertè, expressis verbis sub hac conditione, ut Bullam

humano modo conserues, Pontifex tibi ejus Privilegia communicat. Id enim notant ea verba Commissarii, cujus est, mentem Pontificis circa Bullam declarare. (*Habbiano da riceuere, e conseruarsi questo Sommario, &c. perche di altra maniera non guadagnano la detta Bolla, ne le Gratie di quella.* Hæc est doctrina communis apud Gallegum, & Dianam, b aliosque ab eisdem citatos. Solum inuenio Andream Mendo c putantem, etiamsi culpabiliter quis amittat, posse frui Bullæ Privilegiis, sed non est propter nostram rationem audiendus.

§. V.

Duo discrimina notabilia inter Bullam Communem & Bullam Compositionis quoad earum retentionem & nominis inscriptionem.

1. **D**E Bulla Communi dictum hæcenus est, eam; scripto nomine accipientis, debere, tum accipi, tum conseruari.

Primo igitur contra hoc posterius posset quis in hunc modum argumentari. Bullam Compositionis, de qua infra, non obligamur conseruare, sed satis est, illam recipere ergo & Bullam Communem. Antecedens probatur ex verbis Bullæ Compositionis, quam distribuit in hoc Regno Commissarius, quæ hodie sunt.

Et ordinamo precisamente, che riceuiate in voi questa Santa Bolla, essendoci in essa scritto il vostro nome, perche così vole, e comanda sua Santità, e che altrimenti non godiate della compositione, che per essa vi si concede; la quale Bolla ordinamo, che sia stampata col nostro nome, e sigillata col nostro sigillo.

2. Immo etiam antea sic legebatur in Bulla Compositionis anno 1628. *Et ordinamo precisamente, che riceuiate in voi questa Bolla, perche così vuole, e comanda Sua Santità, e che altrimenti non godiate della compositione, che per essa vi si concede, &c.*

3. Vides igitur, tum hodie, tum antea, numquam in Bulla compositionis apponi, ut illa conseruetur, sed solum, ut recipiatur, &c.

Respondeo nunc ad propositam paritatem, negando consequentiam. Hoc enim est primum notabile discrimen inter Bullam communem, & Bullam compositionis, requiri nimirum conseruationem Bullæ communis,

a Galleg.
Claus. 14.
dub. 18.
b Dian. p.
10. tr. 2.
ref. 4.
c Andr.
Mendo de
Bull. disp.
21. n. 3.

bullæ compositionis conservationem non requiri. Et ratio manifesta est; quia Pontifex per suum Commissarium conservationem mandavit in bulla Communi, ut vidimus §. præced. non verò in bulla Compositionis, ut modo habuimus nu. 2. & 3.

4. Sed inquireret curiosus, cur id? Respondet recte bardi, a quia in communi bulla multa adsunt Privilegia, quæ habent tractum successivum pro toto anno, unde congruum fuit mandare; ut ea conservaretur, ne scilicet erraret Privilegiatus, quando uti ejus Privilegiis voluerit. At in bulla Compositionis unica est gratia, qua scilicet bullam hanc recipiens liberatur à restitutione incertorum, quæ gratia semel habita, nihil refert bullam conservare.

5. Secundo, potest quis ita argumentari contra Inscriptionem nominis in hunc modum. In bulla Compositionis hodie necesse est, ut inscribatur nomen accipientis sub pœna Compositionis gratiam non obtinendi, ut apparet ex verbis nu. 2. recitatis; ergo sic erit in bulla Communi, & tamen supra §. 2. diximus ex bardi in hac communi bulla expediens id esse, non necessarium.

Respondeo simili modo, quo respondimus ad præcedens argumentum, non esse scilicet id mirum, quia in textu bullæ communis non apparent, saltem manifestè in illa sententia P. bardi, verba, quæ annullent concessionem, si non scribatur nomen, ut ibidem dicto §. 2. legisti. At verò non apparent clarè in bulla Compositionis, ut jam item modo legisti nu. 2. Atque hoc est secundam notabile discrimen inter has duas bullas.

Cur autem hoc? Respondeo, me putare, Pontifici satis fuisse, rationem honoris recipientis bullam habuisse, dum non requisivit, ut hæc bulla conservaretur; unde eidem non visum non est necessarium, concedere, seu permittere, ne inscriberetur nomen.

Respondeo secundo. Rationem, cur hoc discrimen voluerit Pontifex, Pater bardi asserere debet, non autem nos, qui citato §. 2. docuimus, scribendum esse nomen, etiam in bulla communi.

ni.

CAPUT DECIMUMSEXTUM.

Concessio Gregorii XIII. per quam bis Bulla sumi potest.

Ea sic habet apud a Gallegum, & apud b a Gallegum in ceteris Trullench.

Ac etiam, ut omnes Christi-Fideles, non tantum libri dicitur semel, sed bis, singulo quoque anno, servatis 11. tenore, & forma prædictis, quibus eodem anno b Trullench idem Summarium sumpserint, tam pro se. l. i. de quam per modum suffragii pro Animabus in Bull. 1. 1. Purgatorio detentis, Indulgentiis, Concessionibus, Gratiis, & Indultis prædictis uti, & potiri, & gaudere, ac dictorum Bonorum spiritualium participes fieri valeant, in Domino misericorditer concedimus, & indulgemus.

§. Unicus.

De secunda prædicta Bulla, qua eodem anno recipi potest.

1. **C**um hæc Bulla sit mera extensio ad solam iteratam receptionem (sed certè non ad tertiam) ideo omnia sunt pro illa servanda, quæ diximus in præcedentibus, nam propterea non sunt repetenda. Notanda tantummodo sunt duo.

2. Primò, hæc secundam Bullam posse sumi simul cum prima, vel postea intra annum, quando liberit. Ita Gallegus & inferviet aut illa, sive pro toto anno, si in initio accepisti, sive pro solo tempore, quo sumpseris, usque ad finem anni. Inferviet, inquam, pro tribus Privilegiis. Puta Primò, ut possis acquirere iterum Indulgentiam plenariam in vita, & iterum in morte, licet per primam Bullam eam acquisieris. Secundo, ut obtineas iterum absolutionem ab iis reservatis, à quibus semel sortè absolutus fuisti per primam Bullam. Tertiò poteris iterum, seu bis, accipere eodem anno Bullam pro Defunctis, de qua Cap. sequi. atque adeo bis applicare pro ipsis plenariam Indulgentiam.

3. Notandum Secundo Eleemosynam pro hac secunda receptione Bullar, conferri debere à privatis, duorum Realium, ab Insignibus verò Personis, octo; Hoc est, præter eleemosynam datam pro prima Bulla, debet alia similis pro hac secunda porrigi, ut diximus c. 3. §. 7. n. 10.

Atque